

Program

**Afløring af
monumentet »FORSAVN«
for omkomne søfolk fra Nyborg
under krigen 1939-45**

Nyborg
KOMMUNE

Program

- 15.45 Seneste tidspunkt for at saluteringslaug, parade, Søværnets Tambourkorps og sangkor er på plads.
Koret underholder fra 15.30 til 15.45.
- 15.50 Seneste tidspunkt for indbudte til at komme på plads i pavillion.
- 15.55 Der meldes af til Kurt Verner.
- 16.00 Erland Porsmose, museumsdirektør ved Østfyns Museer, byder velkommen.
Krigssejlerflaget med fanevagt føres til Krigssejlermindesmærket.
- 16.06 Tambourkorps spiller »Prins Jørgens March«.
Erland Porsmose holder tale om Krigssejlerne/
omkomne søfolk 1939-1945.
Fællessang med Koret og Tambourkorps »Frihedssangen«.
- 16.20 Taler i følgende rækkefølge:
Orlogsprovst Ejgil Bank Olesen (Krigssejlerne)
Evald Brinck (Veteran)
Direktør for Albani Fonden Paul Nissen
Formand for Marineforeningen Kurt Verner
Borgmester Kenneth Muhs
Borgmesteren afslører monument.

16.40 Kransenedlæggelse ved:

Borgmester Kenneth Muhs

Formand for Marineforeningen Kurt Verner

Orlogsprovst Ejgil Bank Olesen (Krigssejlerne)

Direktør for Albani Fonden Paul Nissen.

16.50 Fællessang med Koret og Tambourkorps »En lærke letted'«.

16.55 Afsluttende tale ved Erland Porsmose.

16.58 Bådsmanspibe fløjter »Fra borde«.

17.00 Fællessang med Koret og Tambourkorps, første vers af
»Der er et yndigt land«.

17.05 Saluttering. Det danske løsen v/Nyborg Fæstnings
Saluteringslav.

17.10 Højtideligheden afsluttes ved Erland Porsmose.

17.15 Paraden med Tambourkorps afgår til Marineforeningen.

Danmarks frihedssang

- En vinter lang og mørk og hård (1945)

Tekst: Svend Møller Kristensen (1944)

Komponist: Knudåge Riisager.

En vinter lang og mørk og hård
på fem forbandede år
har knuget landet i sin favn
med kulde og sult og savn,
og der gik slid på skoven, skår på skår
og der gik råddenskab i svage træer.
Gå til modstand, alle danske, alle mand som een
og gør Danmark frit.

Med tvang og terror gik de år
men nu går vinter mod vår.
Det samler sammen til en tø
hvor vinter og vold skal dø.
På trods af mord og brand og fængsel er
en folkevilje vokset og brudt frem.
Gå til modstand, alle danske, alle mand som een
og gør Danmark frit.

En storm, en skyllende april
en sidste niende april,
en storm der renser landet ud
med oprørets skarpe lud.
Fej alle vissengrønne væk og lad
os se det friske grønne land igen.
Gå til modstand, alle danske, alle mand som een
og gør Danmark frit.

Forfattet 1944, indspillet 11. maj 1945 af Axel Schiøtz.

Danmark frit: En lærke letted'

Tekst: Mads Nielsen (1945)

Komponist: Matthias Christensen (1945)

En lærke letted', og tusind fulgte,
og straks var luften et væld af sang.
De tusind tårne tog til at tone,
så landet fyldtes af klokkers klang,
og byer blomstred' i rødt og hvidt,
og det var forår og Danmark frit.
Ja, Danmark frit!

Det var en morgen som tusind andre
og ingen morgen i tusind år,
da Danmark vågned med klare øjne
til glædestimer og frimandskår,
og landet lyste fra sund til klit,
for det var forår og Danmark frit.
Ja, Danmark frit!

Vi mindes stille de tapre døde,
hvis navne lever i Danmarks navn,
og takken søger til dem, der segned',
og dem, der sidder med tunge savn.
Gud trøste dem, der har lidt og stridt,
til det blev forår og Danmark frit.
Ja, Danmark frit!

Men du, som styrter de stoltes riger
og løser fangne af bolt og bånd,
dig flyver hjerternes tak i møde,
vor skæbne er i din stærke hånd.
Nu er det forår og Danmark frit,
velsign det, herre, fra sund til klit.
Fra sund til klit!

Der er et yndigt land

af Adam Oehlenschläger (1819)

Der er et yndigt land
det står med brede bøge
nær salten Østerstrand.
Det bugter sig i bakke, dal,
det hedder gamle Danmark.
Og det er Frejas sal.

Kunstneren og skulpturen

Som kunstner har vi valgt den midtfynske billedhugger

Lars Abrahamsen

(f. 1953), der ofte arbejder i store skulpturer af genbrugstræ, der nok har en genkendelig form, men samtidig rummer en stærk poetisk dimension, der giver skulpturerne en æggende flertydighed.

Lars Abrahamsen har udstillet på mange museer, og har solgt flere store skulpturer til kunstinstitutioner.

Til det foreliggende projekt har kunstneren udført en overbevisende model, der i sin størrelse og udformning er blevet tilpasset den valgte placering, og der er indhentet fremstillingstilbud fra kompetente lokale firmaer.

Skulpturen, kaldet FORSAVN – med et for kunstneren karakteristisk ordspil – er et ca. 5 meter højt »skrog« i aluminium (jf. modelfoto på modstående side), der kan drejes/svikkes på et svært cirkelrundt bjælkeunderlag.

Skulpturen giver dels minder om et skib, der synker med forstavnen pegende op mod himmelen, men kan også opfattes som et stort sejl, eller som en stor drejenål på det underliggende kompasfundament. Skulpturen balancerer således mellem mindesmærket for de druknede skibssejlere, derfor ikke FORSTAVN men FORSAVN, men også på det rent maritime, såvel formmæssigt som materialemæssigt, hvilket forekommer meget velbegrunder og overbevisende.

På siden af dækket er monteret 4 bronzeplader (en i hvert verdenshjørne) med en mindetekst og navnene på de 35 omkomne sømænd.

Krigssejlermonumentet »FORSAVN« på Kongens Skibsbro i Nyborg

Det neutrale Danmarks rolle under anden verdenskrig var langt fra heroisk, og igennem årtier var det først og fremmest modstandsbevægelsen (på land), der blev holdt frem som argument for, at Danmark trods alt – til syvende og sidst – burde regnes som en allieret nation i kampen mod nazismen.

I de senere år har man imidlertid med stigende styrke peget på, at Danmarks store handelsflåde, og alle de forhyrede danske sømænd, faktisk leverede et stort og vigtigt bidrag til den allierede krigstjeneste, f.eks. ved konvojsejls over Atlanten, eller ved landsætningen af de allierede styrker i Normandiet på D-dag 1944.

Faktisk var det en »hær« på 6.000 danske søfolk, der aktivt valgte at gå i allieret krigstjeneste. Det var også en indsats der kostede mere end 1.000 danske søfolk livet, og netop på baggrund heraf regnes Danmark i dag som et egentlig allieret land.

Tabene var store i havnebyerne på Fyn, og da i særlig grad i Nyborg, hvorfra i alt 35 krigssejlere mistede livet. Det lyder umiddelbart som et overraskende stort antal, men i 1930erne var Danmarks største oliehavn placeret i Nyborg: DDPA – senere Esso, hvilket betød at rigtig mange søfolk fra hele Fyn og øerne udmønstrede fra Nyborg, både i tank- og fragtfart.